

ילקוט של פעם

לקראת עליית נכדתי לכיתה א', החלטתי לקנות לה את הילקוט הראשון. לאחר סקירת הילקוטים המונחים, שורות-שורות, בחנות שבקניון, הצביעה הקטנה בביטחון על ילקוט בצבעי ורוד וסגול, שבחזיתו מתנוססת תמונתה של כוכבת אחת מסדרות הטלוויזיה האהובות עליה. הזבנית הסבירה את שלל השכלולים והתוספות של הילקוט הנבחר, כרטיס האשראי שלי נשלף מן הארנק וגוהץ. המשימה הושלמה וזכיתי בנשיקה מתוקה מן הילדה האהובה עליי.

בלילה עלה במוחי ילקוט אחר: ילקוט פשוט, בצבע חום, עם ריח של עור, בעל שני תאים גדולים וללא כל תוספות, ילקוט של פעם. את הילקוט הזה קנה לי סבי כשעמדתי אני לעלות לכיתה א'.

היינו עולים חדשים, שנתיים בארץ. הימים היו ימי הצנע. סבי, שבארץ מולדתו היה בעל בית חרושת גדול לנעליים, הפך בארץ, מכורח הנסיבות, לרוכל סדקית. יום-יום היה יושב שעות ארוכות באזור התחנה המרכזית וממתין לעוברים ושבים שיקנו את מרכולתו. ה"חנות" שלו

הייתה מזוודה ישנה שבתוכה נדחסו כל צורכי התפירה: מחט וחוטים, סיכות וכפתורים, אצבעונים ורוכסנים.

כבר בתחילת החופש הגדול קנה לי סבי את הילקוט. הורי צירפו לקנייה קלמר עץ חום, עפרונות, מחק, מחדד וצבעים, ואני סידרתי הכול בפנים. מדי יום הייתי בודקת שהכול מונח במקומו, ולאחר מכן מתהלכת בבית בגאון עם הילקוט על כתפיי. מדי פעם הצצתי במראה, לראות איך נראית "ילדה גדולה שכבר עולה לכיתה א".

שבועיים לפני תום החופשה קרה אסון במשפחתנו. סבי, שהיה כבד משקל וחולה סכרת, נפל בשירותים הציבוריים שבתחנה המרכזית. כאשר בושש לחזור, הזעיק חברו את מכבי האש. בעזרת ציודם המיוחד פרצו הכבאים את הדלת ומצאו את סבי שרוע על הרצפה. כל הניסיונות להחיותו עלו בתוהו. לרופא לא נותר אלא לקבוע את מותו.

המוות החטוף והאכזרי פגע קשות במשפחתנו הקטנה. סבתי לא הצליחה להתאושש מהמכה עד סוף ימיה. אמי, שהייתה קשורה מאוד לאביה, איבדה את שמחת החיים שלה למשך תקופה ארוכה. גם אני, הקטנה, חשתי היטב בעננה השחורה והעצובה שירדה על ביתנו.

מסבי האהוב נותר לי רק הילקוט, שהפך עתה למזכרת כואבת. כך נארגו יחד העצב על מות סבי והשמחה וההתרגשות שליוו את כניסתי לבית הספר – למסכת חיים אחת.

כאשר סוף סוף נרדמתי בליל קניית הילקוט לנכדתי, הופיע סבי בחלומי. הוא ניצב על גבעה רחוקה, חיך אלי את חיוכו הטוב ונופף בידו. ניסיתי לדבר אליו, אך הוא לא ענה ורק המשיך לחיך. האם רצה להודות לי על שהעליתי במחשבותיי את זכרו לאחר שנים כה רבות? האם שמח על כך שגם אני, כמוהו, בחרתי לקנות לנכדתי את הילקוט הראשון?